

Verslag werkbezoek van stichting WATER aan Ethiopië / Oromo

(16 tot en met 23 april 2016)

In 2015 heeft het bestuur van stichting WATER besloten een monitoring bezoek af te leggen naar de projecten van de huidige samenwerkingspartner Oromo Self Reliance Association (OSRA). Stichting WATER is in 2015 een samenwerkingsverband met hen aangegaan (zie verdere op onze website het Jaarverslag 2015).

Doel van het bezoek:

- kennismaking met de organisatie OSRA
- daadwerkelijk monitoring van de projecten van OSRA in het algemeen en van het door stichting WATER gefinancierde project in het bijzonder
- verzamelen van gegevens op basis waarvan stichting WATER mede kan bepalen of zij de samenwerking met OSRA continueren.

Het werkbezoek is gedaan door de voorzitter van de stichting, Gert van Rees en de secretaris, Deliana Heutink en samen met de manager van OSRA in Addis Abeba voorbereid. De wensen van stichting WATER ten aanzien van het bezoek en de mogelijkheden van OSRA zijn in kaart gebracht en hebben geleid tot een weekprogramma.

De eerste dagen verbleven we in Addis Abeba. Op de eerste morgen van het bezoek hadden we een bespreking met de manager van OSRA en is het programma doorgesproken en aangevuld.

Fistula Hospital

Het Fistula Hospital behandelt jaarlijks ongeveer 2000 vrouwen met ernstige blaasproblemen vanwege hun bevalling op een te jonge leeftijd, vaak gecombineerd met de gevolgen van vrouwenbesnijdenis. Het ziekenhuis behandelt de vrouwen in Addis en heeft een zestal klinieken in het land. Ze leiden verder vroedvrouwen op, die de zorg voor bevallingen, moeder en kind op zich nemen. Daarnaast is een belangrijke taak voorlichting te geven aan mannen en vrouwen hoe deze problematiek te voorkomen.

De organisatie is geheel afhankelijk van gelden van derden. De regering van Australië is één van de grootste sponsoren.

In Nederland is er een steungroep gevormd door verpleegkundigen die onder andere incontinentiemateriaal verzamelen voor dit ziekenhuis. Ons was gevraagd twee grote plunjezakken vol (35 kg !) mee te nemen. De eerste middag van ons bezoek bezochten we het Fistula Hospital in Addis Abeba. We waren erg onder de indruk van het werk.

Ontmoeting met nationale staf OSRA

De tweede dag hebben we 's morgens een bijeenkomst gehad met de staf van OSRA op hun kantoor in Addis Abeba: Alemayehu Mechessa (General Director); Reta Lemma (General Program Manager); Wandimu Genleta (Monitoring and Evaluation).

We hebben in woord en beeld een goed overzicht gekregen van de terreinen waarop OSRA zich beweegt.

Family Service Association: FSA.

In de middag bezochten we Family Service Association: FSA. Een kleine stichting in Addis Abeba die stichting WATER de afgelopen twee jaar met een kleine donatie heeft gesteund. FSA is een niet-regeringsgebonden, onpartijdige organisatie zonder winstoogmerk. De organisatie is in 2000 door een groep Ethiopische vrijwilligers opgezet. Deze vrijwilligers hebben een ruime ervaring op het

gebied van gender, sociaal werk, Reproductive Health / Family Planning en HIV/AIDS en andere multi-sectorale ontwikkelingsterreinen. FSA heeft maatschappelijk werkers in dienst die huisbezoeken doen bij kwetsbare gezinnen in Addis Abeba. Ze proberen misstanden in gezinnen op te sporen en geven voorlichting, bieden hulp en trainingen aan de ouders. Ook selecteren ze van de allerarmste gezinnen, kinderen die op school, dagelijks een lunch krijgen. We hebben lang gesproken over de inhoud van het werk met de manager. Gezien het tijdstip van de dag, was het helaas niet mogelijk om iets van het werk in de praktijk te zien.

Veldbezoek aan OSRA

Gedurende de reis met OSRA maakten we gebruik van één van de four wheel drive pickup cars van OSRA met één van hun chauffeurs. Daarnaast werden we begeleid door een stafid van OSRA en door de regiomanager van de betreffende regio waar we op dat moment waren.

Badessa Koricha, WASH project van stichting WATER

De derde dag reisden we af naar Woliso, een plaats 80 kilometer ten zuidwesten van Addis Abeba. In deze regio is ons project.

Vanaf Woliso reisden we verder over de binnenwegen naar het dorp Badessa Koricha, waar ons project wordt gerealiseerd. Ongeveer twee uur rijden over slecht begaanbare paden. Onderweg zagen we de steeds verdergaande erosie van het land, een groot en dramatisch probleem van het binnenland.

Bij aankomst in het dorp bleek de diepgeboorde waterpomp zo goed als klaar. Hij functioneert prima. Men wachtte nog op de uitslagen van de onderzoeken naar de waterkwaliteit. Als dat goed was, zou de pomp worden vrijgegeven voor gebruik.

In het kort de werkwijze van OSRA bij de Water, Sanitation en Hygiene (WASH) projecten

- Als er een aanvraag is voor een WASH project wordt er een onderzoek gedaan naar de motivatie van de gemeenschap en de geologische mogelijkheden
- De gemeenschap moet bereid zijn zich te organiseren rond het beheer en onderhoud van de schoonwatervoorziening. Men moet bereid zijn nieuwe hygiëne en sanitatie gewoontes aan te leren en te blijven gebruiken ect.
- Er dient een bestuur te worden geformeerd uit de gemeenschap en een bankrekening te worden gerealiseerd
- Een aantal dorpsbewoners worden opgeleid om de watervoorziening te onderhouden en kleine reparaties uit te voeren
- Het lokale bestuur vast welk bedrag maandelijks moet worden afgedragen per gezin voor het gebruik van het schone water
- Tevens wordt er geologisch onderzoek gedaan naar een geschikte boorlokaliteit
- Tegelijk zoekt het hoofdkantoor een buitenlandse sponsor om het project te bekostigen

Het proces wordt begeleid door het regiokantoor van OSRA. De medewerkers komen allen uit diezelfde regio. Ze kennen de ins en outs van de lokale bevolking en hebben goede aansluiting met hen. Tegelijk zijn ze goed opgeleid voor hun taak.

De voorbereiding naar het project neemt een periode van een half jaar in beslag. Dan volgt de daadwerkelijke uitvoering en realisatie van het project. Het jaar daarna houdt het regio kantoor steeds contact met het dorp met hulp en adviezen. Na verloop van tijd wordt het WASH project daadwerkelijk overgedragen aan het lokale bestuur.

Naast een diepgeboorde pomp wordt er ook een wasplaats gemaakt voor het wassen van kleding. Uit hygiënisch oogpunt is het van groot belang dat ook de kleding met schoon water wordt gewassen. Naast de pomp is er een douche gelegenheid waar de mensen zich kunnen wassen met schoon water.

Op het moment dat we er waren was de regentijd al aangebroken. Er was nu water beschikbaar op 5 minuten van het dorp. Daar haalde men het water om te drinken, te wassen en te koken. Diepgeel water, vervuild met menselijk-, dierlijk- en ander afval. Tijdens de drie droogste maanden moeten de vrouwen één tot twee

uur lopen om water (vervuild) te halen en dat meesjouwen op hun rug.

Tijdens ons bezoek werden de vrouwen al snel opgehaald. Zij lieten ons zien hoe gemakkelijk het water op te pompen is met de mechanische handpomp.

We hebben een uitvoerig gesprek gehad met de vrouwen van het dorp. Ze vertelden wat het schone water hen oplevert: dichtbij huis, minder tijdverlies. Betere gezondheid voor hen en voor hun kinderen. Minder kosten aan medicijnen, meer tijd voor school en werk, etc.

Binnen het WASH project realiseert OSRA nog een zeer belangrijk onderdeel: men leert de vrouwen zich te organiseren in groepen van ongeveer 20 personen. Deze zogenaamde Self Help Groups kiezen een bestuur en leggen een startbedrag in. Vervolgens spreken ze zelf af welk bedrag ze maandelijks inleggen. Dit wordt bijgehouden in een schrift. De groep bepaalt zelf wie van de vrouwen een lening kan krijgen uit de pot. De vrouw leent een bedrag voor 3 maanden en betaalt dan terug met 10 % rente, per maand! In die tijd gebruikt de vrouw het geld om een handeltje mee te starten.

We hoorden het voorbeeld van een vrouw die injerra's maakte en die verkocht. Injerra's worden dagelijks gegeten; grote pannenkoeken gemaakt van de gefermenteerde teff. (lokaal graag). Zij had haar lening keurig terugbetaald en na 10 maanden ongeveer 1.300 Birr (ongeveer € 50,-) winst gemaakt en kan zelf verdere activiteiten financieren . Voor ons een klein bedrag, voor hen een cruciale mogelijkheid om aan de armoedeval te ontsnappen.

De vrouwen zijn zeer gemotiveerd voor deze projecten. Zij worden geschoold en getraind door de mensen van het regiokantoor. Na verloop van een aantal jaren zijn de vrouwen in staat een bankrekening te openen. En verder te groeien.

Andere WASH projecten

De daarop volgende dagen hebben we nog andere WASH projecten bezocht die al eerder zijn gerealiseerd. Een dorp waar de pomp nu een jaar in gebruik was en een ander dorp waar het project twee jaar functioneert.

De ervaringen en verhalen waren telkens vergelijkbaar.

Daarnaast hebben we een school bezocht waar 600 kinderen onderwijs krijgen 300 in de ochtend en 300 in de middag. De school heeft een schoonwatervoorziening gekregen. Elke dag wordt er duizend liter water opgepompt in een grote container, zodat de kinderen de hele dag de beschikking hebben over schoon drinkwater.

De sanitaire voorzieningen van de school waren ook nieuw. Aparte toiletten voor meisjes, voor jongens en voor het personeel. Bij de meisjes zijn er speciale voorzieningen om zich te wassen. Nu kunnen ze ook naar school tijdens hun menstruatie. Ook voor een meisje met een handicap is er een voorziening zodat zij gebruik kan maken van het sanitair en dus ..... gewoon naar school kan!! De school was bijzonder slecht bereikbaar vanwege het erosieprobleem. Voor het schoolterrein loopt een diepuitgesleten riviertje waar de kinderen dagelijks over moeten zien te komen. In de regentijd is de school onbereikbaar. De meeste kinderen wonen aan de andere kant van het riviertje. De ingestorte brug liet ons zien hoe breed en diep de rivierbedding inmiddels is geworden. Een bijna niet te stoppen proces.

Men heeft ons ook een project laten zien waar een dorp, samen met OSRA de strijd tegen de erosie aangegaan is. Naast het dichten en beplanten van erosie geulen worden er maatregelen geïmplementeerd om erosie te voorkomen: Zoals: koeien en ook geiten op stal, het voer naar de dieren brengen, en geen hout kappen uit het bos.

We zijn geschrokken van de gevolgen van de erosie. Zoveel goede grond spoelt weg en het land wordt steeds moeilijker begaanbaar.

Overige projecten van OSRA in de buurt van Debre Zeit

Na deze indrukwekkende bezoeken keerden we terug naar Addis Abeba. Vervolgens kregen we de gelegenheid, op ons verzoek, om andere aandachtsgebieden van OSRA te bezoeken. Hiervoor reisden we naar Debre Zeit. Deze omgeving kennen we van ons vorige bezoek.

We bezochten daar twee landbouw projecten: een coöperatie van boeren die hun graan na de oogst opslaan om het te verkopen om een meer gunstig moment.

Het andere project betrof een coöperatie voor zuivel: de melk wordt twee keer per dag opgehaald vanaf een aantal centrale punten en wordt naar een melk fabriek gebracht. Hier verwerkt men de melk door het te pasteuriseren, en er boter, yoghurt en kaas te maken.

Tot besluit

We hebben een goede inkijk gekregen in het werk van OSRA.

Tegelijk hebben we een inkijk gehad in de Ethiopische samenleving door met veel mensen te spreken en veel te bekijken. Een land met veel armoede, veel tekorten, een veelheid aan mogelijkheden, een ingewikkelde overheidsstructuur. Veel buitenlandse investeerders uit de hele wereld en zeker ook uit Nederland (krachtvoer, rozen, bier) met grote eigen belangen en vaak met ontwikkelingsgelden gesubsidieerd.

Diep onder de indruk waren we van de vrouwen in de dorpen die zich gestaag en op hun eigen tempo inzetten voor verbetering van hun leefomstandigheden.

De gerealiseerde basisvoorzieningen in schoon drinkwater, hygiëne en sanitatie zijn een belangrijk startpunt naar een betere toekomst.

Op de laatste avond hebben we kennis gemaakt met het bestuur van OSRA en hebben we verslag gedaan van onze positieve bevindingen. Het bestuur van OSRA vertelde hoezeer zij getroffen worden door de snel afnemende en anders bestede budgetten voor ontwikkelingssamenwerking,

ook in Nederland. Het vinden van nieuwe inkomstenbronnen is cruciaal voor het voortbestaan van het gehele programma van OSRA. Het bestuur overschatte hierbij naar ons gevoel de mogelijkheden van Stichting WATER.

Wij hebben hen toegezegd dat wij thuis aan onze medebestuurders zullen voorstellen de steun van Stichting WATER aan WASH-projecten van OSRA te continueren en hebben daarbij benadrukt dat zij zich goed onze beperkte mogelijkheden moeten realiseren.